

AVS-adviseur Paul van Lent:

'GA HET GOEDE GESPREK MET ELKAAR AAN'

De Algemene Vereniging voor Schoolleiders (AVS) hecht veel belang aan goede medezeggenschap. In een professionele schoolcultuur is constructieve tegenspraak en samenspraak eigenlijk niet meer dan normaal. Adviseur Paul van Lent: 'Zie de mr, net als de Onderwijsinspectie, als een adviseur en ga vooral het goede gesprek met elkaar aan.' **Leonie de Bruin**

Hij kent het basisonderwijs als geen ander. Paul van Lent (60) was onderwijzer en schooldirecteur, leidde met twee collega's een bestuurlijk fusietraject in De Hoekse Waard en was daarna een aantal jaren werkzaam bij twee onderwijsadviesbureaus in Breda. In die periode haalde hij zijn master educational leadership en een MBA. Acht jaar geleden besloot hij zijn kennis en ervaring voor de AVS in te zetten. Zijn voornaamste werkzaamheden bestaan uit het vertegenwoordigen van de

beroepsgroep bij de cao-onderhandelingen en het behartigen van de belangen in het overleg met het ministerie van OCW. Van Lent zit in diverse stuurgroepen die in het leven zijn geroepen om specifieke problemen aan te pakken, zoals werkdruk, passend onderwijs, functiemix en versterking medezeggenschap. Over zijn lidmaatschap van die laatste functie, u raadt het al, spreken wij hem. De AVS-adviseur was in het verleden kerndocent bij een opleiding voor schoolleiders waar hij niet naliet het belang van medezeg-

genschap te benadrukken. 'Wat me toen al opviel, en eigenlijk nog steeds, waren de grote verschillen bij schoolleiders op het gebied van medezeggenschap. De een heeft er niks mee, de ander ziet het als constructieve tegenspraak en samenspraak.'

Samenwerking

Die laatste visie is wat de AVS uit wil dragen aan haar leden. 'We hechten veel belang aan een goede samenwerking tussen mr en schoolleider. Je vormt immers met elkaar de schoolgemeenschap. Je kunt de Onderwijsinspectie zien als een instantie die gratis advies geeft om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, waarom zou je dat met je medezeggenschapsraad dan niet doen? Dat je openstaat voor constructieve tegenspraak is in onze ogen een kenmerk van een professionele cultuur. Je kunt er eigenlijk ook niet meer omheen. De tijden zijn zo sterk veranderd. Vroeger was het hoofd van de school een notabele in het dorp, dat weet ik nog uit eigen ervaring. Je zorgde, bij wijze van spreken, voor de potloden en de pennen en gaf les aan de zesde klas.

4D Leiderschap

Duidelijk - Het hebben van een heldere visie en koers naar de toekomst. Duidelijk communiceren en verantwoording afleggen.

Dichtbij - Samenwerken, leren en leven in een leergemeenschap waar de leiders betrokken zijn bij de mensen en hun werkzaamheden. Hoe open sta je als leider met je eigen intuïtieve weten tegenover de tegenspraak en de kijk van de ander? Hoe ga je de dialoog aan met teams, ouders en leerlingen? Hoe kun je ouders actief anders inzetten?

Delend - Het opbouwen en in stand houden van netwerken waarbinnen vernieuwing en creatie alle ruimte krijgen. Hoe stimuleer je samenwerking en feedback?

Dynamisch - Er is continu verandering en aanpassing nodig in een steeds veranderende setting om tot een nieuw perspectief te komen.

Nu lijkt het er soms op dat de schooldirecteur het afvalputje van de maatschappij is geworden. Er liggen zoveel meer maatschappelijke taken bij het onderwijs, die stapel wordt steeds hoger. Ouders zijn mondiger geworden en hun opleidingsniveau is gestegen. Ook de druk is hoger, je moet sneller reageren op e-mails en via whatsapp. Het beroep van schoolleider is ingrijpend gewijzigd. Schoolleiders moeten nu van veel meer zaken verstand hebben: personeelsbeleid, financiën, ict, huisvesting. Om de manier van leiderschap die past

leider tegenover elkaar staan. Wij adviseren ze dan om toch vooral het gesprek aan te gaan. En lukt dat niet, volg dan met elkaar een training. Werk een aantal zaken samen uit onder begeleiding van een professionele trainer. Dat kan zo verhelderend werken.'

Waar het ook nogal eens aan schort, is dat de mr niet tijdig en juist wordt geïnformeerd. Ook dat vindt Van Lent een belangrijk punt van aandacht. 'Schoolleiders hebben een informatieplicht. Als je je daar niet aan houdt, roep je de problemen over jezelf af. Creëer op je school

'De rol van de mr wordt alleen maar groter'

bij de huidige tijd een 'gezicht' te geven, ontwikkelde de AVS het model van '4D leiderschap': Duidelijk, Dichtbij, Delend en Dynamisch (zie kader pagina 12). Voor de medezeggenschap zijn belangrijke elementen in het model dat de schoolleider duidelijk communiceert en verantwoording aflegt, de dialoog aangaat met alle betrokkenen en samenwerking en feedback stimuleert.

Goede communicatie

Van Lent benadrukt dat het belangrijkste bij medezeggenschap is dat de schoolleider goed communiceert. 'Wij leggen steeds de nadruk op het voeren van het goede gesprek. Aan de medewerkers van onze helpdesk vragen schoolleiders soms wat nu precies de rechten van de mr zijn. Dan weet je eigenlijk al dat mr en school-

leider tegenover elkaar staan. Dat betekent ook dat je ervoor zorgt dat mr-leden op cursus gaan en dat ze zich goed informeren. Er zijn allerlei boekjes beschikbaar van de verschillende onderwijsorganisaties waar je gebruik van kunt maken. Het is de taak van de schoolleider om ervoor te zorgen dat de mr professionele tegenspraak kan bieden. Daarom organiseert de AVS ook masterclasses voor schoolleiders om ze te helpen een professionele medezeggenschapscultuur op te zetten. In deze masterclasses kijken we naar de rol van de medezeggenschap, de positie van de schoolleider en de wederzijdse verwachtingen. Ook besteden we aandacht aan het arrangeren van het goede gesprek. Goed communiceren is zo belangrijk om draagvlak te creëren voor je beleid. En de rol van de mr wordt alleen

Schoolleider in de gmr

De AVS maakt zich er ook sterk voor dat schoolleiders zitting hebben in de gmr. Van Lent: 'Vooral bij reorganisaties en fusies knelt het. Schoolleiders zijn structureel niet vertegenwoordigd als beroepsgroep, terwijl elke functie in een gmr dat zou moeten zijn.'

Paul van Lent

maar groter. Voor het nieuw ingevoerde werkverdelingsplan is instemmingsrecht van de personeelsgeleding nodig en de minister werkt aan het instemmingsrecht op de hoofdlijnen van het meerjarig financieel beleid.'

De volgende masterclass Schoolleider en mr is op 17 juni 2019 van 13.30 tot 16.00 uur in het kantoor van de AVS, Herenstraat 25 te Utrecht. Aan deze masterclass in het kader van Versterking medezeggenschap zijn geen kosten verbonden. Aanmelding kan door een mail te sturen aan versterkingmedezeggenschap@gmail.com. <